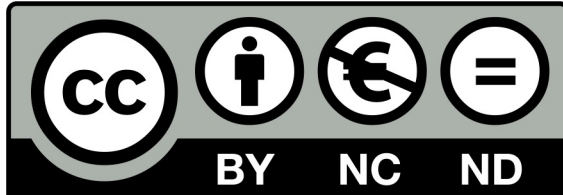

PSYCHOLOGISCH GEDRAGSONDERZOEK (Winkel)straten Huishoudelijk afval Ingrepen

Licentie

Dit verslag is beschikbaar onder licentie CC BY-NC-ND 4.0 – Naamsvermelding - Niet commercieel - Geen afgeleide werken 4.0 Internationaal.

Meer informatie over de licentie CC BY-NC-ND 4.0 vindt u hier: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.nl>

Dit betekent dat:

Het u vrij staat:

- **Te delen** – het werk kopiëren, verspreiden en doorgeven via elk medium of bestandsformaat.

Onder de volgende voorwaarden:

- **Naamsvermelding** – U moet de maker van het werk vermelden, een link naar de licentie plaatsen en aangeven of het werk veranderd is. U moet deze informatie op redelijke wijze vermelden, maar niet zodanig dat de indruk wordt gewekt dat de licentiegever instemt met uw werk of uw gebruik van het werk.
- **Niet commercieel** – U mag het werk niet geheel of gedeeltelijk gebruiken voor commerciële doeleinden.
- **Geen afgeleide werken** – Als u het werk hebt geremixt, veranderd of op het werk hebt voortgebouwd, mag u het veranderde werk niet verspreiden of ter beschikking stellen.
- **Geen aanvullende restricties** – U mag geen juridische voorwaarden of technologische voorzieningen toepassen die anderen er juridisch in beperken om iets te doen wat de licentie toestaat.

Aanbevolen vermelding: Behaven & Égérie Research. (2021). Psychologisch gedragsonderzoek. (Winkel)straten. Huishoudelijk afval. Ingrepen.

Over dit document

In het kader van het psychosociale onderzoek naar openbare netheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn meerdere combinaties van plaatsen en prioritair te behandelen afval geïdentificeerd.

Voor elk van deze combinaties is een workshop gehouden om samen met de belanghebbenden ingrepen te definiëren en te beoordelen die de beste kans maken om netheidsgedrag aan te moedigen of slordige gedragingen tegen te houden.

Dit document vat de workshop samen die ging over **huishoudelijk afval in de (winkel)straten**.

(Er zijn een aantal aanvullende en gedetailleerde documenten waarnaar op het einde van dit document wordt verwezen.)

Situatie ter plaatse

© Égérie Research.

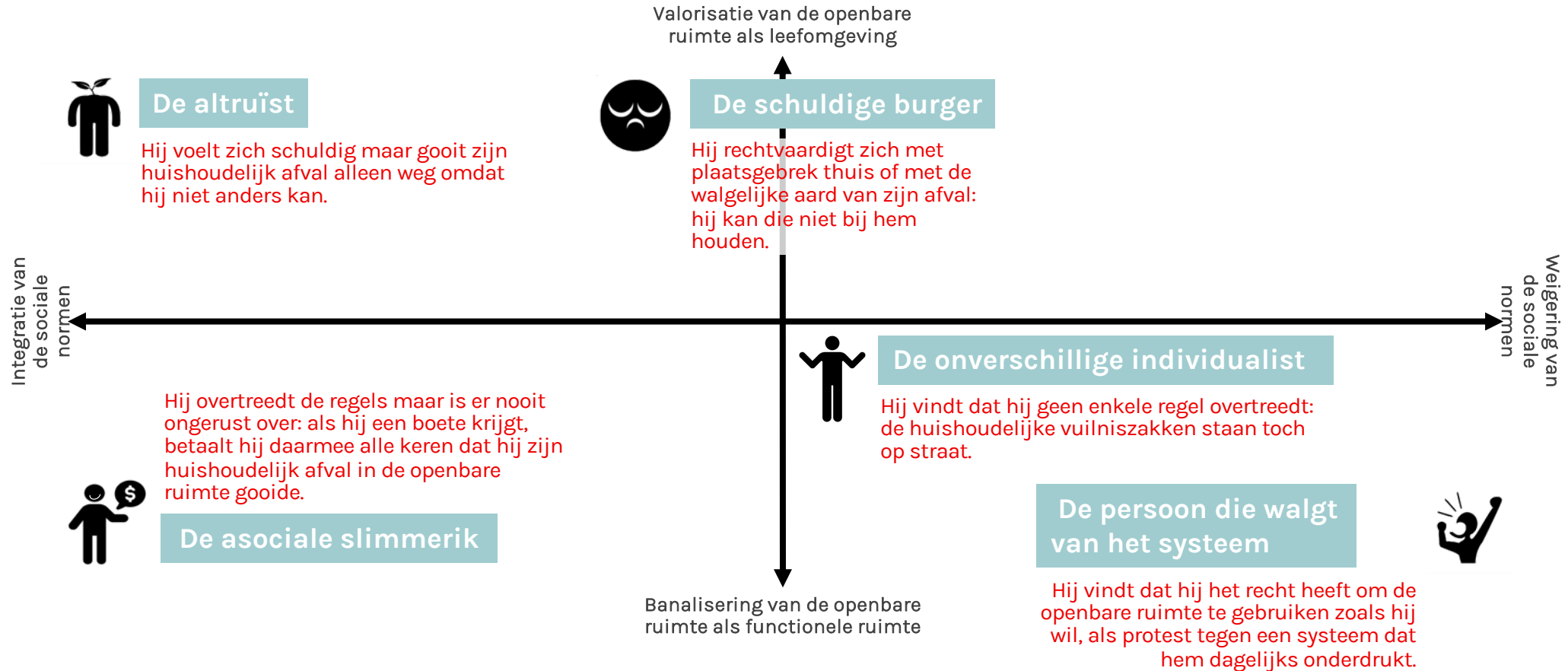
Gewenst gedrag

Deze workshop ging over de definitie van gedragsingrepen waarmee het onderstaande gewenste gedrag **in de winkelstraten** kan worden aangemoedigd:

- Soort afval: **huishoudelijk afval, groen afval en bouwafval**
- Doelgroep: **bewoners**
- Gewenst gedrag: **geen afval op straat gooien**

Vervuilersprofielen

Voor deze combinatie zijn verschillende **vervuilersprofielen** bepaald:

Geïdentificeerde hindernissen

En de volgende **hindernissen** zijn bepaald, die goed weggooigedrag verhinderen:

Hindernissen met betrekking tot CAPACITEIT	Hindernissen met betrekking tot OPPORTUNITEIT	Hindernissen met betrekking tot MOTIVATIE
<ul style="list-style-type: none"> • Gebrek aan fysieke kracht om zijn eigen afval te beheren (bejaarden en vrouwen) • Gebrek aan kennis van de geldende regels • Taalkundig of intellectueel onvermogen om de informatie over goed afvalbeheer te begrijpen	<ul style="list-style-type: none"> • Slecht onderhouden plaats • Gebrek aan netheid • Beschrijvende norm die het gebrek aan netheid toestaat • Plaats die anonimiteit en een gevoel van straffeloosheid biedt • Geen praktische persoonlijke middelen om van zijn afval af te raken • Geen praktische oplossingen ter beschikking gesteld door de overheden	<ul style="list-style-type: none"> • Zich aan de rand van de samenleving of het systeem voelen • Gebrek aan zin voor persoonlijke verantwoordelijkheid • Afstand tot de werknemers van de openbare netheid • Dwangmatige behoefte aan netheid in de privésfeer

Workshop met de belanghebbenden

Om deze hindernissen weg te werken, zijn eerst **gedragsingrepen** geselecteerd. Die werden vervolgens samen met de experts van de belanghebbenden* van de openbare netheid in het gewest gedefinieerd en beoordeeld :

Mise en avant des conséquences (locales)	
Intervention	Les gens ne considèrent pas forcément la situation dans son ensemble lorsqu'ils prennent une décision
Considération	Comment les aider à prendre conscience des conséquences de leurs actes, qu'elles soient liées à l'environnement, à la dimension sociale ou sur le personnel de propreté ?
Comment l'appliquer dans notre contexte ?	

© Behaven.

* Net Brussel, Leefmilieu Brussel, de gemeenten, VSSN, Shopera, Be WaPP, MIVB, City TOOLS, IBSA en het kabinet van Maron.

Concrete ingrepen (1/3)

Wat heeft geleid tot onderstaande **concrete ingrepen** op basis van het **Behaven-model**:

COMMUNICATIE	
Over het respect voor de gemeenschap	<ul style="list-style-type: none"> • Berichten afficheren over het gebruik van openbare vuilnisbakken met getuigenissen van een van de buurtbewoners (of van een kind) • Buren op de voorgrond plaatsen die aan andere buren uitleggen hoe ze met hun afval omgaan
Over de gevolgen van slecht gedrag	<ul style="list-style-type: none"> • Berichten over de gevolgen voor de gezondheid, het milieu en de financiën
Over de strikte toepassing van boetes	<ul style="list-style-type: none"> • Vertellen dat de boetes hoog zijn • Het bedrag van de boete naast de prijs voor het containerpark plaatsen
Specifiek voor groen afval	<ul style="list-style-type: none"> • Een website/mails opstellen om informatie te geven over het achterlaten van een bericht voor groen afval

Concrete ingrepen (2/3)

Wat heeft geleid tot onderstaande **concrete ingrepen** op basis van het **Behaven-model**:

SIGNALISATIE	
Bij de vuilnisbakken	<ul style="list-style-type: none"> • Op de vuilnisbakken een bord plaatsen met een paar ogen • Valse camera's plaatsen met de boodschap: <i>"U wordt gefilmd"</i> • Affiche met herinnering om het goede gedrag te vertonen (weergave van het juiste afval dat in de juiste vuilnisbakken moet worden geplaatst)
Op straat	<ul style="list-style-type: none"> • Borden plaatsen met de verschillende oplossingen om zich te ontdoen van bepaalde soorten afval
SOCIALE INVLOED	
Draagbare asbakken	<ul style="list-style-type: none"> • Organisatie van feestelijke inzamelingen om de mensen aan te sporen om hun sorteerpraktijken uit te wisselen • Een clean-up in de buurt organiseren • Op de voorgrond brengen van deze vrijwilligers (vooral van de mensen uit de buurt) op sociale media om aan te zetten tot naleving • Communicatie in de wijkscholen en de kinderen goed gedrag aanleren

Concrete ingrepen (3/3)

Wat heeft geleid tot onderstaande **concrete ingrepen** op basis van het **Behaven-model**:

INFRASTRUCTUUR	
Ingrep van het personeel	<ul style="list-style-type: none"> • Wijkagent als informatieverspreider over goed gedrag en wat men moet weten • Verwelkomingsdag voor nieuwe bewoners met netheidsstand • Naar de werf gaan en eenieders verantwoordelijkheden uitleggen: sensibiliseren op het ogenblik van de werken
REPRESSIE	
Meer controle	<ul style="list-style-type: none"> • Controleagenten vaker laten langskomen, met intensere controleperiodes • Nood aan een betere communicatie tussen agenten voor de identificatie van fraudeurs
STIMULERING	
Financiële stimulans	<ul style="list-style-type: none"> • Een reductiebon voor een compostzak

Meer informatie

Dit zijn de te raadplegen documenten, in deze volgorde:

Projectaanpak

Een one-pager die het voor dit project gevolgde proces visueel weergeeft en uitlegt

Overzicht van de wetenschappelijke literatuur

Een verslag met de inzichten volgens de drie dimensies van het gebruikte wetenschappelijke model

Kwalitatief en etnografisch onderzoek

Veldanalyse dankzij bezoeken ter plaatse, om mindmaps te maken die het gebrek aan netheid in de stad per zone en per sociaal en ook deugzaam gedrag voorstellen

Gesprekken met experts in netheid

Een twintigtal gesprekken van één uur voeren met verschillende profielen, namelijk werknemers van Net Brussel, gemeenten en organisaties die op het grondgebied samenwerken

Geïntegreerd overzicht van de hindernissen en facilitators

Een samenvattend overzicht van de hindernissen en facilitators volgens de drie dimensies van het wetenschappelijke model

Prioritering van plaatsen en afval

Een indeling en kwalificatie van de diverse plaatsen en soorten afval

Verslagen van workshops

Dit document, dat voor de overeenstemmende combinatie plaats-afval de concrete ingrepen voorstelt die bepaald zijn in samenwerking met de experts van de belanghebbenden

Geïnteresseerd? Neem contact op met Sara Dodemont:

sara.dodemont@arp-gan.be

ALAIN
AFFLELOU

OVER BEHAVEN

Behaven is een B Corp-gecertificeerde onderneming die oplossingen voor gedragswijziging ontwikkelt die de doeltreffendheid van uw programma's optimaliseren en aanmoedigen om actie te ondernemen.

CONTACT

Fred Dorsimont
Mede-oprichter en algemeen directeur
0476 01 01 05
fred@behaven.com
www.behaven.com

Behaven **ÉGÉRIE RESEARCH**
MARKETING & STRATEGY

OVER ÉGÉRIE RESEARCH

Onze missie is het verzamelen van opinies, suggesties en standpunten van de consumenten en uw klanten. Zo kunnen we uw merkbeloftes activeren én ze in de juiste richting sturen: de consument is Egeria, uw muze!

CONTACT

Joelle Liberman
Mede-oprichter, sociologe
jliberman@egerie-research.be
0495 25 85 80
<https://www.egerie-research.be>